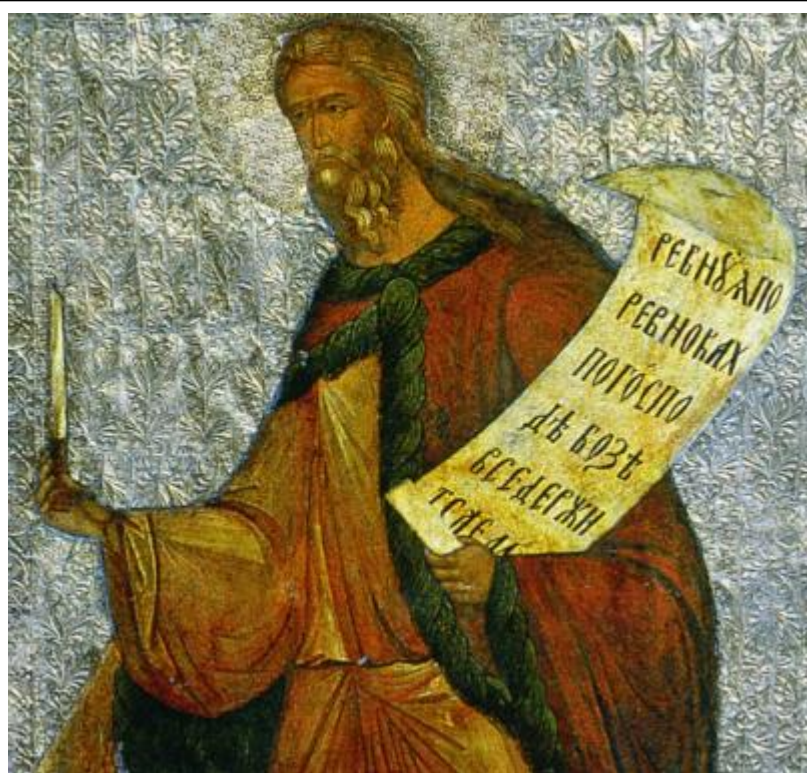

Вяра

Как да се отнасяме с еретиците, атеистите, иновърците, езичниците, астролозите, масоните, икуменистите и други нечестиви - II-ра част

Свети пророк Илия държащ ножа, с който е заколил вааловите жреци

"Който от учението Христово отхвърля дори един догмат, той се отрича от Христа" (6, писмо 30).

"Че ереста е отричане от Христа, е казал св. апостол Петър във второто си послание: "И между вас ще има лъжеучители, които ще вмъкнат пагубни ереси... като се отричат от Господа, Който ги е изкупил" (2 Пет. 2:1). Всяка ерес е отричане от Изкупителя. Самата иконоборческа ерес, външно отхвърляща само иконата Христова, всъщност отрича Христовото въчовечаване, а следователно - Изкупителя и изкуплението. Отхвърлянето на християнските тайнства без очевидното отричане на Христа е всъщност отричане от Христа: когато се отхвърлят тайнствата, се прекратява и унищожава

същественото общение с Христа."

"Многочислен сонм светии са приели мъченическия венец, предпочели са най-жестоки и продължителни мъки, тъмница, изгнание, отколкото да се съгласят да станат съучастници на еретиците в богохулното им учение. Вселенската Църква винаги е смятала ереста за смъртен грях, винаги е смятала, че човек, заразен със страшния недъг на ереста, е мъртъв по душа, чужд на благодатта и спасението, състои в общение с дявола за своя погибел. Ереста е грях на ума. Ереста е повече дяволски грях, отколкото човешки: тя е дъщеря на дявола, негово изобретение, нечестие, близко до идолопоклонството."

"Обикновено Отците наричат идолопоклонството нечестие, а ереста - злочестие. В идолопоклонството дяволът приема за себе си божествена чест от заслепените човеци, а чрез ереста той прави слепите човеци съучастници на своя главен грях - богохулството. Ако някой прочете внимателно "Деяния на съборите", лесно ще се убеди, че характерът на еретиците е сатанински. Той ще види ужасното им лицемерие, огромната им гордост, ще види поведение, изтъкано от непрекъсната лъжа, ще види, че са отдадени на различни низки страсти, ще види, че когато имат възможност, те са готови на всички най-ужасни престъпления и злодеяния. Особено забележителна е непримиримата им ненавист към чадата на истинската Църква и жаждата да се пролее тяхната кръв! Ереста ожесточава сърцето, страшно помрачава и поврежда ума, упорито живее в заразената от нея душа - и трудно е човек да се изцели от този недъг!"

Всяка ерес съдържа в себе си хула против Духа Свети: тя или хули догмата за Светия Дух, или действието на Светия Дух, но хули непременно Светия Дух. Същност на всяка ерес е богохулството... Интересно е, че всички древни ереси под различни променящи се маски са се стремили към

една цел: те са отхвърляли Божеството на Слово и са изопачавали догмата за възплъщението. Новите се стремят най-вече да отрекат действията на Светия Дух: с ужасни хули отхвърлят Божествената литургия, всички тайнства, всичко, в което Вселенската Църква винаги е признавала действието на Светия Дух...

Светите отци на Църквата винаги са учили да се пазим от еретиците.

Свещеномъченик Игнатий Богоносец:

"Някои коварно носят името Христово, а междуременно вършат дела, недостойни за Бога. От тях трябва да бягате като от диви зверове, защото това са бесни кучета, които хапят крадешком. Трябва да се пазите от тях, защото имат неизцелим недъг. За тях има само един целител... Господ наш Иисус Христос" (3, 104).

"И така, моля ви, не аз, но любовта на Иисуса Христа, поемайте единствено християнска храна, а от чуждото растение, каквото е ереста, се отвръщайте. В отровата на своето учение еретиците добавят Иисуса Христа, с което печелят доверие към себе си: ала поднасят смъртоносна отрова в подсладено вино. Онзи, който не знае, на драго сърце я приема и заедно с пагубното удоволствие приема смъртта" (3, 121).

"Не се залъгвайте, братя мои! Развращаващите домове не наследяват Царството Божие. Но ако тези, които вършат това по отношение на плътта, се излагат на смърт, не правят ли това още повече онези, които със зло учение развращават вярата Божия, за която е разпнат Иисус Христос? Понеже е скверен, такъв ще иде в неугасимия огън, както и онзи, който го слуша"

✠Свети преподобни
Теодор Студит.
Фрагмент от
стенопис от
църквата "Христос
Пантократор".
Манастир Високи
Дечани. Косово.
Сърбия. Около 1350 г.

Преподобни Теодор Студит:

"Да бъдеш еретик, значи да си отлъчен от Бога. Разказвахам следното за авва Агатон: "Отишли при него някакви иноци, чули за неговата разсъдителност. Понеже желаели да изпитат дали няма да се разсърди, го питали: "Ти ли си Агатон? Чувахме за тебе, че си горделивец!" Той отговорил: "Да, вярно е." Те пак го питали: "Ти ли са Агатон, празнодумецът и клеветникът?" Той рекъл: "Аз съм." И пак казали: "Ти ли си Агатон - еретикът?" Той отговорил: "Не, аз не съм еретик." След това го питали: "Кажни ни защо на първите ни въпроси отговаряше със съгласие, а последния не понесе?" Той им казал: "Признавам, че имам първите пороци, защото това признание е полезно за душата ми, а да бъда еретик, значи да съм отлъчен от Бога, но да бъда отлъчник от Бога не искам." Като чули това, те се учудили на разсъдителността му и си отишли, получили назидание."

"По път на езичници не ходете и в самарянски град не влизайте" (Мат. 10:5). Ние трябва да разбираме това по отношение на еретиците - да не влизаме в църквите им, нито в жилищата им. Но където е синът на мира, благочестивото семе, там да останем, там, както и преди, да приемаме храната си. Нека да се пазим от онези, които се преструват, че носят истината, от онези, които казват, че са истински ръководители, но не са такива, "като заблуждават и биват

заблуждавани" (2 Тим. 3:13). - "такива справедливо са осъдени" (Рим. 3:8). Нека пазим вярата твърда и живота си непорочен, без да умаляваме и без да оскърбяваме с едното другото, а и в едното, и в другото да пребъдем цели и свършени."

"Днес, когато гонителите продължават гоненията заради Христа, трябва да послушаме пророческото слово: "Идете си, идете си... излезте из средата им и се отделете, казва Господ" (Ис. 52:11; 2 Кор. 6:17). Ако някои действат в това отношение, те сами ще дадат пред Господа отговор в съдния ден. А на мен ми се струва, че да вървим заедно с тях и да сме безразлични в отношението си към еретиците, е едно и също."

Свещеномъченик Иринеи Лионски:

"Свети Поликарп Смирненски казвал, че Йоан, ученикът на Господа, в Ефес като отишъл на баня и видял в нея Керинт (известен еретик), изскочил оттам, без да се окъпе, и казал: нека да бягаме, да не би да падне банята, защото в нея е врагът на истината Керинт." И самият Поликарп при среща с Маркион, който му рекъл: "Знаеш ли кой съм?", отговорил: "Зная, че си първороден син на сатаната." Така са се пазили

Апостолите и учениците им дори и с думи да не общуват с някой от онези, които са изопачавали истината, както е казал и Павел: "Страни от еретик, след като го посъветваш веднъж и дважд, знаейки, че такъв човек се е извратил и греши, като сам осъжда себе си" (Тит. 3:10-11)"

"Когато някой от познатите ти се скланя към еретически мъдрувания, увещавай го да познае правата вяра, но не се състезавай с него и не пожелавай да чуеш как мъдрува, за да не се заразиш с отровата му. Ако той пожелае да чуе истината на вярата, доведи го при свети отци, които могат да му окажат полза в Христа. По такъв начин ти ще му помогнеш по Бога без вреда за себе си. Но ако той след първото и второто увещаване не се поправи, от такъв според думите на Апостола се отричай (Тит. 3:10).."

Св. Атанасий Велики:

„Който иска да се спаси, трябва преди всичко да държи Православната вяра. Който не я пази непокътната и непорочна, въпреки всяко недоумение, ще погине навеки.”

Преп. Максим Исповедник:

„Не бива да се помага на еретиците в утвърждаване на техните безумни вярвания, тук трябва да бъдем резки и непримирими. Защото аз не мога да нарека любов, а човеконенавистничество и отпадане от Божествената любов, когато някой утвърждава еретиците в техните заблуди и помага за неминуемата гибел на тези хора.“

Преподобните Варсануфий Велики и Иоан Пророк:

"Друга вяра, освен предадената ни от 318-те свети отци, аз не зная, и който мъдрува различно от това, което учи тя, сам себе си е предал на анатема."

"Грешно е не само да се четат, но и да се държат при себе си неправославни книги, например еретически или разколнически. Презвитер Кириак, който държал в килията си еретическите съчинения на Несторий, бил вразумен за вината си със следното видение: той видял до килията му да стои жена в багреница и с нея двама мъже - в тях той познал Пресветата Богородица и придружаващите я Иоан, Предтеча Господен, и Иоан Богослов. В неизразима радост се хвърлил благоговейният презвитер в краката на Божията Майка и помолил да посети килията му, но въпреки просбите и сълзите му Тя не се съгласила и накрая казала: "Как искаш да вляза при теб, когато в килията си държиш врага Ми?" Като се пробудил от сън, Кириак в дълбока скръб се замислил: "Кой би могъл да бъде враг на Пресветата Богородица? Освен мен никой друг нямаше в килията." След известно време, като се заел с четене, презвитерът намерил между книгите си поученията на еретика Несторий, осъден от III Вселенски събор за това, че наричал Пресветата Дева не Богородица, а Христородица, сякаш била родила обикновен човек, а не и Бог. Чак тогава Кириак разбрал кой е бил врагът на Пресветата Богородица в килията му. Веднага изгорил еретическата книга и казал: "Нека отсега нататък няма при мене враг на

Пресветата Богородица."

В житието на великия отец на Египетската пустия **преподобни Паисий Велики** намираме поразителен пример за това колко е лесно да се изгуби Божията благодат. Това станало в Египет. Веднъж ученикът на Паисий отишъл в града, за да продаде там своето ръкоделие. По пътя си срещнал един евреин, който, като забелязал неговата простота, започнал да го съблазнява така: "Възлюбени, защо вярваш в обикновен човек, който освен това е бил разпънат на кръста? Та той съвсем не е очакваният Месия. Трябва да дойде друг, а не Той." Ученикът, понеже бил слаб с ума и с просто сърце, се заслушал в тези думи и дори се осмелил да каже: "Може би е вярно това, което казваш." Като се върнал в пустинята, преподобни Паисий се отвърнал от него и не му проговорил и дума. Накрая след дълги молби на ученика преподобният му рекъл: "Кой си ти? Не те познавам. Онзи мой ученик беше християнин и благодатта на Светото Кръщение бе върху него, а ти не си такъв - ако пък наистина си моят ученик, тогава благодатта на Светото Кръщение те е оставила и образът на Христа в тебе е унищожен." Със сълзи ученикът му разказал за своя разговор с евреина, на което преподобният отговорил така: "О, нещастни човече! Какво по-лошо и по-подло може да има от думите, с които си се отрекъл от Христа и Неговото Божествено кръщение? Сега иди и плачи, името ти е записано сред имената на отреклите се от Христа, и заедно с тях и тебе те чака осъждане и мъки." Като чул от преподобния такава присъда, ученикът се изпълнил с покаяние и в отговор на молбите му, преподобният се оттеглил в затвор за молитва. Господ чул молитвата на преподобния и му дарувал знамение, че е простен грехът на ученика му. И тогава преподобният го наставил така: "Чадо, въздай слава и благодарение на Христа, нашия Бог, за това, че нечистият богохулен дух е изгонен от тебе и наместо него Дух Свети е слязъл върху ти и е

възстановил благодатта на Светото Кръщение. Ето, пази се сега, за да не изпаднеш отново поради леност и безгрижие във вражеските мрежи, защото, ако съгрешиш, ще гориш в огъня на геената." Житие на преподобния Паисий Велики.

Ето и някои цитати от житията на други светци:

✠ „Дошло време, когато той започнал чрез пратеници да иска от преподобния да изповядал вярата според учението на Евтихий и Север. Преподобният събрал всички пустинници и като мъж силен и водач на духовните воители, твърдо въстанал против еретическото зловерие, а на царя отговорил със следното послание:

“Царю! Ако ни предстои или да живеем нечестиво, като последваме безглавите и се лишим от свободата си, или да умрем честно, следвайки истинните догмати на светите отци, знай, че предпочитаме смъртта, защото не приемаме новите догмати, а следваме законите на нашите отци. Онези, които твърдят нещо друго, благочестиво отхвърляме и проклинаме и не ще приемем по принуда никого, ръкоположен от безглавите. Да не става това, Христе! Ако пък се случи нещо подобно, като призовем за свидетел на истината Бог, хулен от тях, ще се противим до смърт. С радост ще положим душите си за отечеството и за православието, дори да видим светите места загиващи в огън. Защото каква полза има да се наричат свети, ако светинята бива поругавана от еретиците? По никакъв начин няма да се решим не само да кажем, но дори и да помислим нещо, несъгласно със светите Вселенски събори. Първият от тях е украсен от триста и осемнадесет отци, които се събрали против Арий, и като предали окаяния на анатема, го отсекли от тялото на църквата, защото отчуждавал Сина от съществото на Отца по естество и въвеждал догматите на неправата вяра. Вторият събор по Божие внушение се събрал в Цариград против Македоний, който хулил Светия Дух. Третият

се състоял в Ефес против сквернословния и нечестив Несторий, похулващ възприетата от Пречистата Дева плът на Христа. После в Халкидон се събрали шестстотин и тридесет богоносни отци, които изповядали вярата съгласно с първите събори и пояснили казаното на тях. Те отсекли от свещеното тяло на Църквата окаяния и злочестив Евтихий, заедно с Диоскор, утвърдили апостолската вяра и отлъчили от Църквата всеки, който мислел противно на нея. Ако се противопоставяме на тези събори, нека се запали огън в нас, нека против нас бъде изваден меч, нека ни застигне най-люта смърт и дори, ако е възможно, нека тя ни споходи безброй пъти. Никога няма да отстъпим от истинското благочестие и няма да оскверним с отхвърляне онова, което доблестно са приели отците. Свидетели за това нека бъдат техните трудове и подвизи, поети за вярата. Крепко и неизменно ще пазим всичко, заедно с онези, които смятат за благо да последват Христа и нас. Нека "Божият мир, който надвишава всеки ум", да бъде пазител и наставник на твоята държава...

царят се смирил не за дълго и скоро отново въстанал против православието. Отново навсякъде, даже в светия град Иерусалим, били обявени постановленията му, отхвърлящи светите събори, особено Халкидонския. И отново духовният воин, преподобният Теодосий, макар и в преклонни години, показал юношески плам. Докато всички мълчали и мнозина от страх изявявали съгласие, преподобният отишъл в Иерусалим и застанал на амвона в главната църква, откъдето обикновено свещениците се обръщали с поучение към народа. Той направил знак с ръка на всички да замълчат и провъзгласил:

- Който не почита четирите Вселенски събора, както и четирите Евангелия, да бъде анатема!

С тези думи поразил народа като ангел и никой от неговите противници не посмял да му възрази. После, като взел най-

усърдните във вярата свои ученици, тръгнал да обикаля градове и селища, унищожавайки зловерието и утвърждавайки благочестието. Като научил за това, царят го осъдил на изгнание - окаяният не знаел, че смъртта вече стои пред вратите му. Преподобният бил пратен на заточение, а Анастасий скоро се лишил от временния живот. След смъртта му Христовият изповедник Теодосий заедно с други изгнаници за православната вяра се завърнал в своята обител. До преподобния писали Феликс, епископ на Рим, а също и Ефрем, епископ Антиохийски, които го облажавали с много похвали за ревността му, заради която претърпял изгнание и дори бил готов да приеме смъртта...

Друг път - разказва същият отец - минавахме покрай манастир, чиито монаси поддържаха ереста на Север. Като ни видяха, те започнаха да бият клепалото, за да съберат братята за служба по-рано от обикновено. Преподобният разбра, че замислят нещо против нас, пламна от праведен гняв и пророчески изрече думите на Владиката: "няма да остане тук камък на камък, който да не бъде сринат". Скоро те се сбъднаха: една нощ агаряните нападناха манастира, ограбиха цялото му имущество, плениха монасите и подпалиха и разориха мястото, както беше предсказал светецът. "

24.01 по еретическия, † 11 януари по църковния календар - Св. преподобни Теодосий Велики

✠ „Като наближил град Леонидопол, Епифаний научил, че наблизко се намира манастир, в който живее монахът Иеракс - човек, на пръв поглед благочестив, а в действителност еретик, тъй като учел неправославно за човешкото тяло. По негово мнение то нямало да възкръсне, а вместо него Бог щял да ни даде в бъдещия живот друго тяло. Защото е писано: "...пръст си и в пръст ще се върнеш". Казвал също, че децата в оня век ще бъдат несъвършени. Епифаний чул за него още в

Палестина и желяел да го види. Иеракс също бил слушал за преподобния. Пристигайки в този манастир, светията видял множество народ, слушащ поученията на Иеракс: всички го считали за добродетелен като голям постник, който не вкусвал масло и не пиел вино. Като видял двамата странстващи монаси, Иеракс ги запитал:

- Откъде идвате?

- От Палестина - отговорили странниците.

Като ги разпитал за имената им, той се опечалил: Епифаний, който се славел в Египет със своята святост и мъдрост, му бил неприятен. Без да обръща повече внимание на Епифаний, той продължавал да говори на народа. Когато еретикът в проповедта си стигнал до възкресението на мъртвите и започнал да учи, че човешките тела няма да възкръснат, Епифаний, не понасяйки това заблуждение, се обърнал към него и му запретил.

- Да замлъкне устата ти, за да се научиш да не хулиш нашата надежда.

Начаса заблуждаващият се онемял и останал неподвижен. Силен ужас обзел свидетелите на това чудо. А чудотворецът започнал да учи за възкресението на мъртвите, уверявайки, че те ще възкръснат в същото, но само видоизменено тяло, в което са живели в този свят. Няколко часа светията обяснявал истинското Христово учение, а накрая се обърнал към наказания:

- Научи се на истинската вяра и сам учи другите на нея.

Онемелият изведнъж заговорил, изповядвайки своето учение и обещавайки да се покае...

Извънредно грижовен към своето паство, светителят

побеждавал еретиците и със слово, и с чудеса. Той направил да занемее еретикът - епископ Аетий, който на шестия ден след това умрял и мнозина от неговите последователи при това чудо преминали към православието, падайки в нозете на чудотвореца. Освен това защитникът на истинската вяра написал на царя за всички непокаяли се еретици. Царят му дал власт да ги изгони от Кипър. Благодарение на това словесното стадо на добрия пастир било запазено от хищни зверове...

По време на плаването, чувствайки немощ и като предвиждал, че скоро ще се представи пред Бога, той дал наставления на своите ученици:

- Деца мои, съблюдавайте моите заповеди, послушайте ме и Божията любов ще пребъде с вас.

Вие знаете през колко скърби премина животът ми и аз не ги считах за скърби, а винаги се радвах в Бога и Бог не ме остави, но ме запази от всяка напасть: на онези, които го обичат, всичко съдейства към добро... Само злите хора, еретиците, ми причиняваха неприятности. Бъдете внимателни, чада мои и послушайте грешния Епифаний... Пазете се от ересите като от отровни змии, за което съм ви писал в книгата "Панарий". Отвращавайте се и пазете себе си от похотите на света, които разпалват и тялото, и ума. Знайте, че те са сатанинска хитрост,..."

**25.05 по еретическия, †12 май по църковния календар
- Св. Епифаний Кипърски**

✠ „Свети Герман, добър воин Христов, мъжествено и безстрашно поразявал еретиците с меча на Божието слово. Изпратил един от най-добрите църковнослужители при царя със следните думи:

- Не ти подобава, царю, безчинно да се превъзнасяш пред Бога, твоя Създател, Който ти е дал живот и царство и нямаш право да променяш неизменното, не ти прилича да престъпваш преданията, установени от светите ни отци от древни времена...

След изгонването на светеящия патриарх Герман царят издигнал на негово място споменатия вече епископ Анастасий. Новият епископ заедно с царя изхвърлял от църквите светите икони и утвърждавал иконоборческата ерес... Нечестивият цар Копроним желаел да отнеме от Анастасий патриаршеския сан. Но като не намерил друго по-ревностен в поруганието над светите икони, го оставил на патриаршеския престол, където той пребивавал като мерзост на запустението на свято място, 24 години. В края на живота го постигнала болестта, наречена "кордаспос", тъй че богомерзките уста, хулещи светите икони и своя учител, станали скверен изход, през който изтичала естествената нечистота. От тая болест Анастасий умрял.

И тъй, Анастасий свършил с ужасна смърт, а свети Герман заедно със светите иерарси наследил блажения живот в царството на нашия Господ Иисус Христос, Комуто заедно с Отца и Светия Дух чест и слава сега, винаги и във вечни векове. Амин."

25.05 по еретическия, † 12 май по църковния календар - Св. патриарх Герман Цариградски

✠ „Когато станал епископ, свети Павсикакий побързал с жезъла на словото да изгони от своето паство църковните вълци и като заразени членове на тялото ги отсякъл със своя словесен меч и ги изхвърлил, за да не причинят вреда и на здравите членове."

26.05 по еретическия, † 13 май по църковния

календар - Св. преподобни Павсикакий, епископ Синадски

„Когато Александрийският патриарх Петър бил на смъртно легло, неколцина свещеници го помолили да прости на Арий и да го приеме в Църквата, а Петър им рекъл: „Христос ми се яви с раздрана риза и като Го попитах кой я е раздрал, ми каза: „Арий я раздра. Да не Го приемаш вече в Моята Църква. Защото е мерзък и на този свят, и на онзи“. И така, Петър заповядал на онези свещеници да нямат общение с него и да не го приемат, понеже Сам Господ го е проклел.“

Из "Софроние" на епископ Софроний Врачански - Неделя седма след Пасха, на светите Отци от Първия Вселенски събор

✠ „Споровете били разгорещени и продължителни; напразно Константин използвал влиянието си, за да примири спорещите и да ги приведе към дружелюбно разрешаване на спора, колкото повече продължавал спорът, толкова по-очевидно ставало колко далече от истината са се отклонили арианите. - Предложеното на Събора от Евсевий Никомидийски - предводител на арианите - изложение на вярата, където определено се изразявала мисълта, че “Синът Божий” е “създание”, “твар”, и че е “имало време, когато не е съществувал”, единодушно било отхвърлено от отците на Събора като лъжливо и нечестиво; - самият свитък, на който то било написано, бил разкъсан.“

03.06 по еретическия, † 21 май по православния календар - Св. равноапостолни цар Константин и неговата майка царица Елена

„Апостолът свидетелства: “всички, които искат да живеят благочестиво в Христа Иисуса, ще бъдат гонени. А лукави човеци и измамници ще напредват в злото, като заблуждават и

биват заблуждавани”. Защото Христовото стадо всякога е било смущавано и преследвано от лукави човеци, мъдруващи неправедно, които прелъстяват всички, бидейки сами прелъстени. Тези лукави човеци са и оръдията на дявола. По такъв начин и сега от дявола ще се надигне гонение и воюване срещу Божията Църква...

В Константинопол имало порти, които се наричали “медни”. Те били построени още по времето на Константин Велики и водели към царския палат. Над тези порти бил поставен образ на Спасителя, направен от мед, който бил поставен тук преди повече от четиристотин години. Злочестивият патриарх си наумил да свали и да предаде на огън честния образ на Христа. За изпълнението на това нечестиво дело той изпратил войници, въоръжени с топори. Началникът на тези войници, спатарий по чин, доближил стълба към портите, започнал да се изкачва по нея с брадва в ръка и вече се готвел да пристъпи към своето богопротивно дело.

✖ **Тогава го видели няколко благочестиви жени, които случайно минавали оттатък; видели го също така и няколко монахини, в числото на които била и преподобна Теодосия. Като се разгорели от ревност по Христовата икона и подбуждани от блажената Теодосия, която повече от всички ревнувала за честните икони и била преизпълнена с божествено мъжество и дръзновение, монахините се втурнали към стълбата и я съборили на земята. Заедно с това те съборили и войник върху нея, който твърде много пострадал при падането. А те, като го влачели по земята, го били, докато не умрял. След това побързали да отидат при патриарх Анастасий и започнали да го изобличават за неговото нечестие: укорявали го, като го наричали вълк, хищник, еретик и враг на Църквата Христова.**

А после започнали да хвърлят камъни срещу него. Анастасий, като се изпълнил със срам и като се боял да не се повдигне общонароден бунт срещу него, побързал да отиде при царя и му разказал за нанесения му от тези жени позор. Той известил царя също и за убийството на спатария при Медните врати. Царят изпаднал в лют гняв и веднага изпратил своите войници, въоръжени с мечове, като им заповядал да отмъстят за поруганието, нанесено на патриарха и за убийството на спатария. Така тези свети жени били посечени заради своята ревност по благочестието. А блажената монахиня Теодосия, като по-благородна по своя произход и като изповядваща благочестието с най-голямо дръзновение, а също - и като виновница за всичко, което се случило, царят заповядал да заловят и да я затворят в тъмницата. Той наредил също да нанасят всеки ден по сто удара с тояги.“

11.06 по еретическия, † 29 май по православния календар - Св. преподобномъченица Теодосия

„Когато в града тържествено влязъл Теодосий, споменатите по-горе велможи Сатурнин и Виктор му разказали всичко за преподобни Исаакий. Те разказали на царя за неговата смелост и за пророчеството му. Царят, като се изпълнил с почит към този мъж, заповядал с почести да го доведат при него и му се поклонил, като на Божий угодник. После той помолил преподобния да се помоли на Бога за него и за цялото му царство. А преподобният поучил царя, като го увещавал да живее в благочестие, да възвърне мира в Църквата и да утеши гонените. Царят послушал светията и направил така, както му казал той: прогонил арианите от Константинопол, на което вярващите твърде много се зарадвали...”

12.06 по еретическия, † 30 май по православния календар - Св. преподобни Исакий Далматски, Изповедник

✘ „Божият светител, Никифор, чувайки и виждайки всичко, което става в Църквата, непрестанно и със сълзи се молел Бог да съхрани Своята Църква непорочна и да запази стадото Си невредимо от еретиците. Призовавайки към себе си много правоверни, той ги увещавал, молел и наставлявал: да не се приобщават към еретиците, да избягват техния квас и тяхното учение като ухапвания от змия, да не се страхуват от лютото време и заплахите на мъчителя, убиващ тялото, а не душата.

- Ако и целият народ се отклони към ерес заедно с царя - учел той - и само малцина останат верни на правата вяра, то нека тези, които са останали, да не се смущават от своята малобройност, защото Господ благоволи не към множеството: Той благоволи към един боящ се и треперещ пред словото Му повече, отколкото към множеството пренебрегващи страха Божий, според Своите думи в Евангелието: “Не бой се, малко стадо! Понеже вашият Отец благоволи да ви даде царството”...

Братя и чеда! Моля ви да не бъдем боязливи и малодушни, заплахите им да не ужасяват сърцата ни; да очакваме Божиата помощ. Враждуващите против нас и стремящи се да потъпкат правдата в Църквата са подобни на плуващите срещу течението на реката: те, в края на краищата, ще изнемогнат и ще се окажат на дъното, защото истината е непобедима, и увенчава почитащите я, побеждавайки воюващите против нея. Който се придържа към нея, той и без оръжие ще победи врага; а който се е лишил от нея, лесно ще бъде победен, макар и да е въоръжен за война...

Също така не превръщаме в еретическо мъдруване и пагуба здравите слова и учения на вярата, защото учителят на правдата, свети Йоан Богослов, заповядва да не приемаме в дома си дръзващите да вършат подобни дела и да не ги поздравяваме.“

15.06 по еретическия, † 02 юни по православния

календар - Св. Никифор Изповедник, патриарх Константинополски

✠ „След смъртта на Теофил, блаженият Кирил единодушно бил избран на патриаршеския престол и след като станал патриарх, незабавно отстранил от града еретиците, наричани новациани, които били подобни на фарисеите, тъй като се показвали праведни пред очите на хората и мислели за себе си, че са чисти и праведни и непричастни на никакъв грях...

Свети Кирил още от самото начало на своето патриаршество изгонил от Александрия тези еретици заедно с техния епископ Теопемпт. А след това той се въоръжил и срещу враговете на човешкия род - нечистите духове, които прогонил от техните обиталища...

Несторий бил осъден като еретик и богохулник и не само бил лишен от сана си, но и бил отлъчен от Христовата Църква и предаден на вечно проклятие. Към това съборно определение се присъединил по-късно и Йоан Антиохийски заедно със сирийските епископи. А императорът заточил Несторий в една отдалечена страна, която се наричала Оасим. Тук, като си останал все така неразкаян, нечестивият Несторий завършил своя живот в тежки страдания - още докато бил жив, богохулният му език бил изяден от червеи...

След като предстоялствал на Александрийския патриаршески престол тридесет и две години и в продължение на целия си живот очистил Христовата Църква от всички ереси, които съществували тогава, след като написал и много душеполезни съчинения, свети Кирил починал в мир в Господа. При изхода на неговата душа присъствала Сама Пречистата Божия Майка, тъй като той вярно се потрудил за нея и доблестно се подвизавал за нейната чест.“

22.06 по еретическия, † 09 юни по православния

календар - Св. Кирил, архиепископ Александрийски

„апостолът съветва всеки да бъде постоянен в своята длъжност, във вярата, в молитвата, в любовта, съветва да се грижим за обръщане на заблудените, **да пазим себе си от еретиците, чиито душевредни нрави изобразил ясно и обявил, че тези еретици ще погинат, подобно на жителите на Содом...**“

02.07 по еретическия, † 19 юни по православния календар - Св. апостол Иуда, брат Господен по плът

„На мястото на Евсевий в Самосат бил назначен епископът арианин Евномий. Когато Евномий пристигнал в град Самосат, за да управлява паството, никой от жителите на града не излязъл да го посрещне. Целият град, който бил православен, не желал да почете еретическия епископ, нито да приеме неговото благословение, нито дори да го види. Евномий приел управлението на епископията посредством царската власт и започнал да служи в съборната църква. Народът не ходел в тази църква, нито в архиерейския дом, защото не обичал епископа еретик. Така Евномий постоянно бил сам, като се изключат тези, с които бил дошъл. За него разказват, че макар и да бил еретик по вяра, по своя нрав бил добър, кротък, тих, смирен и към всички внимателен. За неговото добронравие разказват следното:

Ведъж той влязъл да се мие в общата баня и слугите според обичая на тази страна затворили вратите, за да не влизат други там, където се мие епископът. Евномий, като узнал, че мнозина чакат пред вратата и искат да се измият, заповядал на слугите да отворят и да пуснат желаещите да се мият заедно с него. Тези, които влезли в банята, като видели епископа, който седял в топлия купел, не пожелали да седнат, като му оказвали с това почест. Епископът им предлагал да

влязат в същия купел, където бил той, но дошлите отказвали. Тогава епископът разбрал, че те стоят заради него и не искат да се мият. От това той силно се опечалил, излязъл от купела и напуснал банята, защото не искал да му оказват такава почит. Останалите в банята веднага излели водата от купела, защото била осквернена от измиването на еретик, а самия купел почистили добре, защото се гнусели от еретика, и вече след това сгрели нова вода и напълнали купела. Като разбрал за това, Евномий окончателно се убедил, че не може да привлече към себе си самосатския народ, оставил епископията и напуснал града.

След оттеглянето на Евномий арианите поставили в Самосат епископ Лукий, явен вълк и враг на Христовите овци. Гражданите не оказвали почести и на този епископ - както и на първия (Евномий), и той общувал само с тези, които дошли с него, защото никой от православните не ходел при епископа. Христовите овци, макар да били и без своя пастир Евсевий, добре помнели неговото учение и пазели непорочна светата вяра. Доколко православните се гнусели от еретическия епископ, се вижда от следния случай:

Веднъж няколко момченца играели на топка на улицата, като си я подавали едно на друго. В този момент оттам трябвало да мине епископът. Случайно топката попаднала под конете и колесницата на епископа. Децата, като видели това, започнали да викат: "топката се оскверни от еретичеството, топката се оскверни от еретичеството..." Като чул виковете, епископът накарал един от слугите си да узнае какво става и защо така силно викат. Децата запалили огън и започнали да търкалят топката през пламъка, като мислели, че така ще я очистят от еретичеството. Ето как не само възрастните хора, но и малките деца се гнусели от еретичеството на епископа, който бил като мерзост на запустението на свято място. Като узнал за това, Лукий не последвал кротостта на Евномий, но се

разгневил и изпратил на заточение много свещени лица в отдалечени места. Племенника на Евсевий - блажения Антиох, най-достоеен свещеник, богоугоден и боговдъхновен, изкусен в книжната премъдрост, изпратил в Армения. Известния църковен служител дякон Еволкий прогонил в Оасимската пустиня. Самосат бил постигнат от печал и скръб.“

05.07 по еретическия, † 22 юни по православния календар - Св. свещеномъченик Евсевий, епископ Самосатски

Вижте също: [Как да се отнасяме с еретиците, атеистите, иноверците, езичниците, астролозите, масоните, икуменистите и други нечестиви I](#)

[Против лъжовния страх от „осъждане“](#)

{{_LINK1_}}